

İbtidai siniflərdə həyat bilgisi onun tədrisi metodikası
Sillabus

Ümumi məlumat	Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı	İbtidai siniflərdə həyat bilgisi və onun tədrisi metodikası, EDU 329, kredit 6
	Departament	Təhsil
	Proqram (bakalavr, magistr)	Bakalavr
	Tədris semestri	2023/24-cü tədris ilinin yaz semestri
	Fənni tədris edən müəllim	Nərgiz Məcidli
	E-mail	Nargiz.majidli@gmail.com
	Telefon	070 882 93 91
	Mühazirə otağı/Cədvəl	
	Məsləhət saatları	2-ci gün 16:00
Prekvizitlər	EDU 101	
Fənnin növü: (məcburi, seçmə)	Məcburi	
Dərslik və əlavə ədəbiyyat	<ol style="list-style-type: none"> 1. Azərbaycan Respublikası ümumtəhsil məktəbləri üçün fənn kurikulumları (I-XI siniflər), Bakı 2013 2. Təhsildə ölçmə və dəyərləndirmə, Redaktor. Hakan Atılqan, 6-cə nəşr, Anı nəşr. Ankara 2013 3. file:///C:/Users/User/Desktop/sillabus%20khaar/hayat-bilgisi-fanninin-tadrisi-metodikasi-oxu-materiali-28-06.pdf 4. Prof. Or. Veysel Sönmez, Həyat Bilgisi Ögretimi, Ankara, 1998. 5. Azərbaycan incəsənəti, Rasim Əfəndi, Bakı -2001,Çaşıoğlu 6. 3.G.Mehdiyeva, B.Kərimova, Həyat bilgisi. Müəllimlər üçün vəsait. 7. 4.Q. Məmmədov, M.Xəlilov, Ekologiya və ətraf mühit, Elm nəşriyyatı, Bakı, 2004. 8. V.İsmayılov, N.Zeyniyev, T.Tağıyeva, Ü. Quliyeva, Həyat Bilgisi, Bakı, 2014. 9. N.Zeyniyev, R. Sultanov, A. Axundov, T.Tağıyeva, S. Ababşova, Həyat Bilgisi və onun tədrisi 10. metodikası, Bakı, 2016. 11. https://www.trims.edu.az/noduploads/book/quot-hayat-bilgisi-quot-fanni-uzra-1-ci-sinif-ucun-metodik-vasait-1533623695-539-backup.pdf 12. Akif Nəzərov, Müasir təlim texnologiyaları https://anl.az/el/Kitab/Azf-269214.pdf 	
Tədris metodları	Mühazirə	+
	Qrup müzakirəsi	+
	Prezentasiya	+
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Faiz (%)
	Aralıq imtahanı	30
	Təqdimat	15
	Seminar	15
	Final imtahanı	40
	Yekun	100
Kursun təsviri	Həyat bilgisinin tədrisi metodikası” kursu ibtidai siniflərdə həyat bilgisi fənninin tədris metodikasının əsaslarını əhatə edir. Bu kursda fənnə istifadə olunan metodlar, strategiyalar və yanaşmalar öz əksini tapmışdır. Bu fənn gələcəyin müəllimlərinə fənn, proqramının qurulması və fənnin aşladığı bilik, bacarıq və vərdislər haqqında məlumat verəcək və yeni yanaşmaları əks etdirəcəkdir	
Kursun məqsədləri	Həyat bilgisi fərdin özünü bioloji, psixoloji, sosial və mənəvi tərəfləri ilə bütöv bir varlıq kimi dərk etməsi və reallaşdırması üçün lazım olan bilik, bacarıq və dəyərləri	

	<p>formalaşdırmağa və təkmilləşdirməyə kömək edən integrativ bir fəndir. Bu fənn konkret bir elmin əsaslarını öyrətmir, ümumtəhsil məktəblərində tədris olunan təbiət və sosial fənn sahələrinə aid müəyyən elementləri əhatə edir.</p> <p>Həyat bilgisi fənni digər ümumtəhsil fənləri ilə müqayisədə yenidir. Onun özünəməxsus spesifik xüsusiyyətləri vardır və şagird üçün həyatda lazım olan zəruri həyati bacarıqları əhatə edir.</p> <p>Ölkəmizin ümumtəhsil məktəblərində tədris olunan Həyat bilgisi fənninin məqsədi şagirdin həyatı bilgilərinin formalaşmasına, onun bir şəxsiyyət, layiqli vətəndaş kimi yetişməsinə xidmət etməkdir. Bu baxımdan da ali təhsil müəssisələrində Həyat bilgisinin tədris metodikası fənnin tədrisi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.</p>		
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	<p>Kursun sonunda tələbələr:</p> <p>Həyat Bilgisinin tədrisi metodikasının tədrisi kursunun sonunda müəllim namizədləri: Təbiət hadisələrini, təbii varlıqları, dövlətin əlamətlərini, vəzifələrini, atributlarını, müasir yanaşmaları təsvir edir;</p> <p>Konsepsiya və prinsipləri, ekoloji bilik və bacarıqları, sağlamlığın mühafizəsini, sağlam həyat tərzi, ətraf mühitin sağlamlaşdırılmasını təhlil edir;</p> <p>Şagirdlərin öyrənmə qabiliyyətinin olduğunu və buna uyğun diferensiallaşdırılmış təlimin qurulmasını izah edir.</p> <p>Dərs planlarının hazırlanmasını və integrativ dərslərin qurulmasını şərh edir.</p> <p>Fənlərarası layihə hazırlayır.</p> <p>Qeyri-standart dərs qurma bacarıqlarına yiyələnir</p> <p>Hər bir dərsə uyğun qiymətləndirmə strategiyalarını və formalarını dəyərləndirir</p> <p>Fənnin ayrı-ayrı məzmun xətləri üzrə nəzərdə tutulan bacarıqların formalaşdırılması istiqamətində dəqiq strategiya müəyyənləşdirir;</p>		
Qaydalar (Tədris siyasəti və davranışı)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dərsə 5 dəqiqədən artıq dərsə gecikən tələbəyə qaib yazılacaq. ➤ Tapşırıqları zamanında təhvil vermək; (tarixlər dərs zamanı tələbələrle dəqiqləşdiriləcək) ➤ Seminar dərslərində aktiv iştirak etmək; ➤ Seçilmiş mövzu əsasında aparılan araşdırmanın nəticəsinin təqdimat şəklində təhvil vermək. (Mövzular tələbələr tərəfindən sərbəst seçilir) <p>Tələbə təqdimatı müəyyən edilmiş gündə təhvil verməsə 5 bal çıxılacaq.</p>		
Cədvəl (dəyişdirilə bilər)			
Həftə	Tarix (planlaşdırılmış)	Fənnin mövzuları	Dərslük/Tapşırıqlar
1	12.02.2024	<p>Mövzu № 1</p> <p>Həyat bilgisi və tədrisi metodikası fənninin predmeti, məqsədi, vəzifələri, tədrisinin əhəmiyyəti.</p> <p>1.1 Həyat bilgisi fənninə giriş</p> <p>1.2 Həyat bilgisi fənninin tədrisinin əhəmiyyəti</p>	<p>1. Prof. Dr. Veysel Sönmez, Həyat Bilgisi Ögretimi, Ankara, 1998, 13 s.</p> <p>2. G.Mehdiyeva, B.Kərimova, Həyat bilgisi. Müəllimlər üçün vəsait, 48 s</p> <p>3. N.Zeyniyev, R. Sultanov, A. Axundov, T.Tağıyeva, S. Ababşova, Həyat Bilgisi və onun tədrisi</p> <p>4. Azərbaycan Respublikasında Ümumi Təhsilin Konsepsiyası (Milli Kurikulumu). Bakı, 2006.</p>

			<p>5. Azərbaycan Respublikasının ümumtəhsil məktəbləri üçün "Həyat bilgisi" fənni kurikulumu (I–IV siniflər). Bakı, 2008.</p> <p>6. Fikrət Süleymanoğlu. İbtidai təhsil pilləsi üçün "Həyat bilgisi" kurikulumu ilə bağlı bəzi qeydlər. İbtidai məktəb və məktəbəqədər tərbiyə jurnalı. 2007. №4</p> <p>7. Qaralov Z., Süleymanoğlu F. "Həyat bilgisi-1". Metodik vəsait. Bakı, 2008.</p>
2	19.02.2024	Mövzu № 2 Həyat bilgisi I-IV siniflərdə təhsil proqramının təhlili, məzmun xəttlərinin müzakirəsi	Azərbaycan Respublikası ümumtəhsil məktəbləri üçün fənn kurikulumları (I-XI siniflər), Bakı, 2013
3	26.02.2024	Mövzu № 3 Həyat bilgisi tədrisi metodları.	https://www.tipii.edu.az/noduploads/document/hayat-bilgisi-fanninin-tadrisi-metodikasi-oxu-materiali-28-06.pdf Akif Nəzərov, Müasir təlim texnologiyalar, https://anl.az/el/Kitab/Azf-269214.pdf
4	04.03.2024	Mövzu № 4 Həyat bilgisinin tədrisi metodikası fənninin digər fənlər arasında mövqeyi və başqa fənlərlə əlaqəsi.	https://muallim.edu.az/news.php?id=20178
5	11.03.2024	Mövzu № 5 Problem əsaslı öyrənmə. Layihə əsaslı öyrənmə.	Akif Nəzərov, Müasir təlim texnologiyaları, https://anl.az/el/Kitab/Azf-269214.pdf
6	18.03.2024	Mövzu № 6 Həyat bilgisinin tədrisi metodikası fənninin tədrisində yeni təlim metodlarının tətbiqi.	<p>1. Q. Məmmədov, M. Xəlilov, Ekologiya və ətraf mühit, Elm nəşriyyatı, Bakı, 2004, 51 s.</p> <p>2. N. Zeyniyev, R. Sultanov, A. Axundov, T. Tağıyeva, S. Ababşova, Həyat Bilgisi və onun tədrisi metodikası, Bakı, 2016, 62 s.</p> <p>3. Materialların elektron variantı</p>
7	25.03.2024	Mövzu № 7 Həyat bilgisində dərslərdə qiymətləndirmə metodları və vasitələri .	https://www.arti.edu.az/nodupload/editor/files/18_%20H%C9%99yat%20bilgisi-kurikulum.pdf
8	1.04.2024	Mövzu № 8 Həyat bilgisi dərslərinin tərbiyəvi əhəmiyyəti 1 Müşahidə etdiyi varlıqların və təbiət hadisələrinin mahiyyəti 2 Ekoloji bilik və bacarıqlar 3 İnsan sosial varlıq kimi 4 Ünsiyyət mədəniyyəti 5 İnsan mənəviyyatını şərtləndirən amillər	https://www.trims.edu.az/noduploads/book/quot-hayat-bilgisi-quot-fanni-uzra-9-cu-sinif-ucun-metodik-vasait-1581491482-588-backup.pdf https://arti.edu.az/wp-content/uploads/2023/10/Umumt%C9%99hsil-m%C9%99kt%C9%99bl%C9%99rind%C9%99-t%C9%99rbiy%C9%99-isinin-t%C9%99skili.pdf

		6 Mənəviyyatın formalaşmasında dinin rolu 7 Mənəvi borc haqqında təsəvvürlərə malik olmaq	https://www.tipii.edu.az/az/article/91-quot-kompasito-quot-dars-icmallari
9	08.04.2024	Mövzu № 9 Ekologiya, Ekoloji təhsil və tərbiyə 1 Ekologiya elminin yaranması 2 Ekoloji təhsilin əhəmiyyət	https://adpuquba.edu.az/wp-content/uploads/2020/12/PEDAQOGIKA.pdf Səh,399-406 Nurəddin Kazımov, Məktəb Pedaqogikası.Bakı-2011,Səh,377-381 https://adpuquba.edu.az/wp-content/uploads/2020/12/N.Kazimov.-M%C9%99kt%C9%99b-pedaqogikasi.pdf PEDAQOGİKA, Əmrulla Paşayev, Fərrux Rüstəmov 2010
10	15.04.2024	Mövzu № 10 Azərbaycan ədəbiyyatı və poeziyası 1 Azərbaycan ədəbiyyatı 2Azərbaycan poeziyası 3 Azərbaycan uşaq ədəbiyyat, XX əsrin ilk on illiyində uşaq ədəbiyyatı və uşaq mətbuatı (C.Məmmədquluzadə, A.Səhhət, S.S.Axundov) Müstəqillik illərində uşaq ədəbiyyatı.	Əsas: Z.Xəlil, F.Əsgərli, “Uşaq ədəbiyyatı” (dərslük), Bakı, 2011); F.Əsgərli, “Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı” (dərs vəsaiti), Bakı, 2012; Qara Namazov. Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı.(dərslük)Bakı,2007 Xanım Mustafayeva. Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı.(dərslük). Bakı. Elm-2011 Rafiq Yusifoğlu. Uşaq ədəbiyyatı. Bakı. Şirvanəşr. 2006 Aydın Hacıyev Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı tarixi. Bakı. Təhsil. 2004 Əli Mirzəyev. Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı.(Uşaq poeziyası materialları əsasında) Bakı. Mütərcim. 1999
11		Aralıq imtahan	
12	22.04.2024	Mövzu № 12 Cəmiyyət insan sosial varlıq kimi 1 Fərd, Şəxsiyyət və Fərdiyyət 2 İnsanın cəmiyyətdə sosial varlıq kimi əsas rolu	Nurəddin Kazımov, Məktəb Pedaqogikası.Bakı-2011, Səh, 62-72 Cəmil Məmmədov- İlhamə Sultanova.Şəxsiyyət Nəzəriyyələri. PEDAQOGİKA, Əmrulla Paşayev, Fərrux Rüstəmov 2010
13	29.04.2024	Mövzu № 13 Azərbaycanın mədəniyyəti 1 Azərbaycanın mədəniyyətinin inkişaf tarixi 2 Adət ənənələr 3 Bayram və mərasimlər 4 Milli geyim 5 Kulinariya	https://az.wikipedia.org/wiki/Az%C9%99rbaycan_m%C9%99d%C9%99niyy%C9%99ti
14	6.05.2024	Mövzu № 14	

		Tələbələrin təqdimatlarının dinlənməsi	
15	13.05.2024	Mövzu № 15 Yekun imtahan öncəsi keçirilən mövzuların ümumi nəzərdən keçirilməsi	
16		Final imtahan	